

ויחזק

במשנתו של כ"ק מרן רבינו שליט"א בדרכו של ר' אשר זצ"ל

דבר המערכת

נתק כי יהיה

בפסיעות איטיות, אבלות משהו, הוא פסע את רחבת הכותל העליונה, צועד בתוך נעלי בד, ראשו דאוב מצום ועיניו צורבות מדמע. הוא לא החניק את האנחה שהשתברה מליבו כאשר ראה את הקיר הדומם כמו מבכה יחד עם ההמון שישב תחתיו, חפוי ראש ומלא צער.

השמש הקופחת מרום השמים לא ריחמה על הצמים. לא יום של עונג הוא היום. יום של אבל, של תחושת ריחוק הממלאה את כל ישותך בחמיצות ובגעגוע. הכאב הגדול ביותר הוא, שיש להתאמץ בכדי להתגעגע. אוי מה היה לנו.

עודו פוסע בעיניים מושפלות, גרונו יבשה מלחלוחית, ידו אוחזת ב'קינוט' מפורש, הוא חש טפיחת שכס עזה, חברית, שטלטלה אותו בחוזקה. "אתה נראה עצוב, כמו כולם כאן - ידידי!" נער בגילאי העשרה המאוחרות, רחוק כל כך, בגד מרושל וצעקני מכסה את הנפש הצמאה. כיפת כותל חיוורת עומדת על ראשו בסתירה מוחלטת לנראות הכללית. "תשעה באב, מה?"

"כן", הוא לא היה אדם של שיג ושיח עם נערים רחוקים, כאלה של 'דע מה שתשיב'. איש פשוט הוא, חלק מכולם. לא אחד שיודע

לנתב שיחה עם אדם תוהה ולשנות תפיסת חיים באמצעות קומץ משפטי מחץ חותכים. החולשה ואופי היום רק הוסיפו לקוצר הרוח שנשבה מתוך תגובתו.

"תגיד", הנער לא נבעת נוכח התגובה, "מה זה כאן, כל העניין הזה? למה כולם כאן עצובים כאלה, שקטים כמוך? מה יש?"

"אנחנו כואבים את חורבנה של ירושלים", ניסה לקרב את העניין אל לב המתבגר, "כואבים - ומצפים בכליון עיניים לבניינה של עיר הקודש!"

ציפה לתגובה מכל סוג, רק לא לזו שהגיעה לבסוף:

"ומה עם גשר המיתרים?"

לא הספיק לתמוה, והנער המשיך:

"והשכונות המפוארות, והשווקים, המגדלים, הרכבות והתחבורה? למה צריך לצפות לבניין ירושלים - כשהיא כבר עומדת על תילה, מפוארת ומבוקשת על ידי כל תיירי העולם המבקשים לחזות בשכיות החמדה שלה? למה לא להתקדם? אנחנו כבר לא באירופה או מרוקו של פעם. הכול כבר בנוי ויפה, הרחובות מלאים ביהודים גאים - ומה כאן הסיפור? למה אני צריך להגיע כאן עם כל

לפי
מחשבת?
בין משול לנמשל

על האקסליה
אני בוכה
מכשירי אחזה

'אבא
זה אתה!
הכנות בדרך

החתול
שהציל...
מעשהו באפנה

ציפור
הנפש

'פני
אתה?
אויפן ווען

מטרת
הנאולה
בעצמך תנחני

עונתי
באשת...
קריוין חיים

"כמה
זה עולה?"
התורה והדרך

מכרה
זהב
שיחת פריצים

לקחים בעבודת ה' דרך משל ומשל
שזכינו לשמוע מפי כ"ק רבינו שליט"א.

למי מהכנים?

מסדרונות הארמון קושטו והתעטרו
בעיטורים מלכותיים ומפוארים.

הכל ציפו לביאת האורח הדגול אל
המלך - מקבילו מהמדינה השכנה
והידידותית.

המלך כבר ישב להסב על שולחנו
שהיה מלא מזון אל זון במאכלים
משובחים ומדיפי ניחוחות אציליים,
כדי השתיה והקנקנים הוצבו על
השולחן בקפידה ובדקדוק על מיקומם
שהשתלב עם זרי פרחים - קטנים
וגדולים.

אך מול כל הפיתויים הללו, המלך
עוד לא הושיט את ידיו ליטול את
הסכו"ם המוזהב ולהתחיל לאכול.

הוא התאזר בסבלנות עד להגעת
אורחו שלכבודו אורגנה ארוחת מלכים
זו.

אך הנסיך, בן המלך - הוא זה
שניסר את השתיקה שמילאה את חלל
הטרקלין.

"אבא, אבא" הוא יבב וילל בקול
הפעמונים שלו, "מתי כבר מתחילים
לאכול? אני רעב וצמא אולי נתחיל
לאכול?"

"לא ילדי היקר!" ניסה המלך להרגיע
את ייסורי בנו, "אני מבקש ממך, התאזר
בסבלנות עד להגעת אורחינו ואז נתחיל
לאכול!"

"אבל אבא, גופי לא נותן לי! אני
כבר לא מסוגל יותר להמתין, בוא ניגש
לארוחה מיד ועכשיו!" התחנן הילד
לאביו שכה חפץ להשביע את רעבון
בנו, אך הוא ממתין לאורחו שיגיע.

הבורא כה מצפה כבר להחיש
לנו את הגואל, הוא כבר הכין הכול,
הכשיר את הקרקע בשבילו, אך
לדבר אחד הוא ממתין:

הוא ממתין לנו! שאנחנו נתעורר
ונבין כי המשיח עומד וממתין שנרים
את עינינו אל אבינו שבשמים, ואז,
באותה שניה - הוא יביא לנו את
הגואל!

הוא עומד ומצפה - רק לנו!

"אז מה עם אין חשמל? בוא הסתכל
על מחצית הכוס המלאה, יש להם מזגנים
מהודרים הקבועים בקירות בתיהם.
יש להם מקררים עמוסים במוצרי חלב
ומקפאים האוצרים בתוכם ארגזי עופות
ובשר. יש להם מכונות כביסה, מייבשים,
מכונות תפירה ורמקולים! איך אמרת
לפני כן? הם כבר לא נמצאים באירופה
ומרוקו של פעם! בתייהם מלאים במיטב
המכשור הטכנולוגי!"

"נו, ותחשוב שכל המכשירים
המדהימים שמנית - עומדים מבוששים
וחסרי תכלית, בלי חשמל שיפעיל
אותם כראוי, בלי זרם חיים שינתב את
יכולותיהם למקום הנכון! לא מסכנים!"
כך הנער.

"מה זה משנה, חשמל - לא חשמל,
אותנו לימדו להתמקד במחצית הכוס
המלאה. יש מכשירי חשמל, ואין צורך
להתלונן על מחסור באיזשהו זרם
ערטילאי ובלתי נראה!"

הנער כמעט התייאש ממנו, אינו מבין
מה אירע לשכל הישר שאפיין עד כה
את השיחה.

"אתה צודק", הוא פנה לנער לאחר
דקת דומיה ביניהם, "אכן, זוהי בדיוק
התשובה! יכולים להיות מכשירי חשמל
לרוב - או מבנים מפוארים, יכולים
להיות תיירים למכביר - או טכנולוגיה
מתקדמת, יכולה ירושלים להיות עמוסה
בכל טוב, אך כשכל זה נעדר תכלית, חסר
משמעות, מחפש את עצמו, ריקן ובלי
כוח פנימי, כשאנשים מתהלכים שבורים
ורצוצים, אינם יודעים דרך חיים, אינם
יודעים התמודדות ראויה, אינם מכירים
דרך לצאת מסבכי נפשם, אינם מסוגלים
להתרומם מעט - אות הוא שהחשמל
נפל! שהעולם חשך בעדנו! שאיננו
מחוברים למנוע החיים!"

"עוד רגע קט, כך אנו מקווים, יורם
ה'שאלטר' בחזרה, זרם החיים ישוב
להפיח בנו חיים, החיבור יהפוך לאיתן
- ופתאום נתבונן לאחור ולא נבין כיצד
בכלל יכולנו לחיות כך!"

הנער הנהן לאיטו: "לכן אתם עצובים
בתשעה באב?"

"אנחנו", הדגיש בתשובה, "לכן אנחנו
מתגעגעים בתשעה באב!"

הרצון הטוב לבקש משאלות ולהמשיך
בחיי הנעימים - ולפגוש כאן ציבור שלם
אפוף בעצב?"

נו, מה יסביר לנער שנשבה, כיצד
ילמד את כל תורת הכמיהה על רגל
אחת.

"ירושלים אולי בנויה, אבל אנחנו
רוצים את בית המקדש!" הסביר ולא
הבין מדוע יצאה תשובתו בקול מצטדק.
הנער הנהן לשלילה: "לא מקבל
את הטיעון. אותנו לימדו להסתכל על
מחצית הכוס המלאה! יש ירושלים,
יש ארץ מלאה, יש שפע, יש שכונות
תוססות, רחובות עמוסים בלי עין הרע.
זהו? הכול מתחיל ומסתיים בבניין אחד?"

נראה היה במוחש כי הנער אינו שואל
לקנטר. רוצה הוא תשובה. נפשו כמהה
להתחבר.

מה משיבים לו?

מה משיבים לעצמי?

חצות היום עברה זה מכבר, הוא סימן
לנער לשוב על עקבותיו יחד עימו. הם
חזרו אל הרחבה התחתונה, מתיישבים
על ערמות כיסאות מזדמנות.

הרגע שבו התיישב הנער, היה הרגע
שבו, בתזמון מדויק, נפל החשמל בכל
העיר העתיקה. מאורע נדיר לכשעצמו.

אמנם צהריי היום היה זה, והשמש
האירה בעוז. אך ניכר היה כי המבנים
הסמוכים סובלים כעת מחוסר בזרם
חשמל סדיר. האורות כבו, ומנועי המיזוג
חדלו מלפעול. קבוצת שומרים התקדמה
לכיוון היציאה, שומרים מפני ניסיונות
לנצל את העובדה כי המגנומטרים אינם
פועלים בחסות הפסקת החשמל.

"אילו מסכנים!" פלט הנער קריאת
השתתפות, בהצביעו על אחד המבנים
הסמוכים שיושביו פתחו את החלונות
בזה אחר זה, משוועים כנראה למעט
אוויר שיפיג את להט החום שחדר
פנימה בהעדר מיזוג אוויר מתאים.
"בדיוק ביום רותח כזה, ועוד ביום צום!"

וכמו ברק הבריק בו, מאיר את כולו
מכף רגל ועד שורשי פאותיו.

"למה מסכנים?" תמיהתו מעושה.

"זה הצום שהשפיע עליך או מה?"
תמה הנער על עצם תמיהתו, "ברור
מסכנים, תראה, אין להם חשמל!"

שיח פתוח על העולם
הפנימי שלך...

הרה"ח מנחם רובינפלד הי"ו

על האסקלייד אני ביכיה

"לא יודע מה אתה רוצה ממני", זהו, סופית הוא בקטלוג התמהוניים, "מעולם לא ראיתי את סבא שלי, הוא נפטר כשהייתי עדיין נעול באוצר הנשמות, ואת האסקלייד שלו - קל וחומר שלא חוויתי, אז למה שאצטער?"

ואז אתה מוצא את עצמך, במוצאי שבת, אם לא יקרה חלילה מה שאנחנו מצפים לו כבר אלפיים שנה.

ואתה מתיישב על הרצפה, או על כיסא נמוך, או על שני כיסאות כי הגעת מספיק מוקדם.

ואתה יודע שצריך להתאבל על החורבן. ושבעוד 23 שעות כבר מותר לאכול, סליחה, עוד 22:59 שעות. וזהו.

אין לך מושג איך מתחברים לכאב הזה. אין לך מושג למה מצפים ממך, שנולד אלף דורות אחרי שהבית הגדול והקדוש נחרב, להרגיש את צער החורבן, להרגיש באמת שאין לך יכולת להרים עיניים לחבר ולזרוק לעברו את אמרת השפר ששמעת בדיוק היום בצהריים.

איך זה בכלל קשור אליך?

השכל שלך מבין שזה מצעה שהיית יכול להיות היום ברמה אחרת של קרבת אלוקים, בחיבור עוצמתי שאין כדוגמתו, אבל מה לעשות שאף פעם לא חווית נסיעה באסקלייד, אף פעם לא טעמת את המתיקות הזו - ולמה שתצטער שהיא איננה?

אבל אז אתה חושב על מה שאתה עובר, בחיים האישיים שלך.

אתה נותן לעצמך את הרגע הקטן הזה, להתבונן.

להיזכר בכל כך הרבה רגעים צובטים שיש לך בחיים.

ברגשות שסוערים בך.

באכזבות שלך מעצמך.

בדאגות שלך.

בחוסר הבהירות שלך לגבי עצמך.

ובהתבוננות שניה, אתה מגלה שכל הכאבים שלך הם בעצם אותו כאב אחד מרכזי, שמגיע באלף שפות ומיליון צורות. הכאב שאתה לא במקום הטוב שלך, לא במקום הטבעי שלך, לא במקום המוגן והעשיר שלך, אתה רחוק.

ממיטב ביצועיו."

אתה מחניק פיהוק. "נו, ואיפה האסקלייד שלו היום?"

"על זה בדיוק אני מדבר איתך. לפני כמה שנים, סבא שלך יצא כמו בכל בוקר לדרך, ומאחוריו נסעה משאית שהובילה בקר. משאית כבדה. סבא שלך ניסה לעקוף אותה עם הקאדילק שלו, חשב שהוא חכם, אבל מתברר שנהג המשאית, בן מיעוטים, לא הבחין ברכב - ועבר בלי לבדוק לנתיב השמאלי.

באותו רגע, קרו שני דברים במקביל: המשאית התהפכה ועדר שלם של פרות גלש בבטחה לעבר הכביש - והאסקלייד" הוא מנמיך את קולו באבל, "לדאבוננו, שבק חיים..."

"ולמה אני אמור להיות עצוב הבוקר, עדיין לא הסברת לי".

"מה?! אני מתפלא עליך, אתה לא עצוב?! אתה יודע מה זה, שהיום בבוקר היית יכול להתחיל את היום שלך בנסיעה מענגת באסקלייד, ליהנות ממבטי העוברים והשבים - והיום אתה סתם עוד אחז, שאף אחד לא מביט לעברו?!"

אתה לא מתגעגע לקירות הזהב שלא הכרת. אתה מתגעגע למקום שהוא הכי טבעי שלך, לעוז ולחדווה שבמקומו.

יבוא אליך מישוהו בבוקר אחד וישאל איך קוראים לך.

אתה לא תגיד לו, כמובן, כי אתה לא נוהג לחלוק את הפרטים האישיים שלך עם אנשים לא מוכרים.

אבל הוא, חכם יותר ממך. הוא מציץ על רקמת הטלית או התפילין שלך, ומחניק קריאת התפעלות מלאת חמלה:

"אוי וויי, אתה _____ (השלם את החסר)? מה, אתה נכד של _____ (גם כאן)?!"

אתה מהנהן ולא מבין מה הוא רוצה ממך. "סליחה" אתה תגיד לו, "אבל אני מאוד ממהר לכולל / עבודה / מקווה / ישיבה / בית מדרש" ואין לך זמן פנוי לשיחות על הסבים מדורות עברו, בטח לא עם אנשים לא מוכרים.

"דקה דקה!" הוא עוצר אותך, "אתה חייב לשמוע את הפרט העלום הזה!"

אתה נדרך. פרט עלום על סבא שלך? "לא הבנתי", אתה שואל אותו, "נראה לך שיש דברים שקשורים לסבא שלי שאני לא יודע - ואתה כן?!"

"בוודאי, אני בטוח בכך!" הוא מצהיר, "אחרת - לא היית נראה כל כך מחויך הבוקר!"

אתה מתלבט אם לקטלג אותו בקלסר הווירטואלי של התמהוניים - או של... לא, בעצם אין עוד קלסר מתאים.

"אני לא רוצה לגזול מזמנך, אבל הידעת שלסבא שלך היתה קאדילק אסקלייד?"

אינך מבין ברכבים, אבל שמועה עיקשת מדברת על כך שזהו אחד הרכבים היותר יקרים בשכונה.

"אתה לא יודע, אבל סבא שלך היה נוהג בכל בוקר עם האסקלייד שלו בכל השכונה. זה היה מנהג קבוע שלו, הוא היה מסתובב בכל רחוב, ומוודא שכל זאטוט מצביע לעבר הרכב היוקרתי ומתפעל

ליכון נושאים על פי דרכו של ר' אשר

הבנת הדבר

הרה"ח יהודה גבירצמן הי"ו

'אבא, זה אתה!'

פלוני איננו אלא שליח ה', 'השם אמר לו קלל'.

גם סליחה ומחילה לפלוני כמו בקי"ש שעל המיטה, איננה בהכרח מבטלת את הטינה שבלב, כי הנפגע ממשיך להיות קשור רגשית עם הפוגע, 'למה הוא פגע בי'.

סיפור: חבר בא אל ר' אשר וטען שהוא מנסה לסלוח למי שפגע בו ובכל זאת הכאב שב ועולה בו והוא כאוב מאד.

ענה לו ר' אשר, "כאן טמונה הטעות. אני אינני רב עם עצמי כדי לסלוח לדמות שמולי. המלחמה האמתית היא לקבל שאין בכלל דמות מולי, אלא הכל – 'אבא, זה אתה'. וממילא, אינני נכנס שוב ושוב למעגל הייסורים של כאב וסליחה רצוא ושוב, אלא נכנס למאבק פנימי במוח, שבו אני מבין שאין 'שני' – יש רק את הבורא, וכל העסק הוא מולו בלבד".

רק הכנעה לבורא עולם, 'אבא זה אתה', יכולה לנתק את הנפגע מן הפוגע.

הכלי הטוב ביותר לחזק אמונה שהכל בידי הקב"ה, הוא הדיבור והצעקה בהתבודדות. צא לשדה ודבר עם 'אבא'.

ג. חפש מה הביזיון יכול ללמד אותך.

מה אפשר להפיק מביזיון: 'אתה לא בסדר?'

עבודה עצמית: אולי אני באמת לא בסדר.

סיפור: ביקרתי את בני שמתעסק בקירוב רחוקים בפנסק שבבלרוס, בשלהי החורף, בוססנו בשלג דרך אל המקווה והנה אני שומע מישו מדבר מאחורי.

'מה הוא אומר' שאלתי את בני. 'שום דבר אבא, הוא שיכור'. התעקשתי, 'מה הוא אומר'.

הוא אומר, 'רב, אתה באמת מאמין?' יכולתי להתעלם, אבל הבנתי שה' מדבר אלי מגורנו של הגוי, כמו אתונו של בלעם...

ד. לפעמים מפרשים אנו את דברי הזולת כביזיון ונפגעים, מפני שבתודעה העצמית שלנו אנו תופסים את עצמנו כשליליים, ו'נהיה בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם'.

אם נשנה את התפיסה שלנו על עצמנו, תיעלם הפרשנות השלילית של דברי

המשך בעמוד ט'

התשובה, ועל תיקון מידותיו, אשר ע"י כך תסולק ממנו כל מרידות חייו.

• 'אבא, זה אתה!' •

סיפור: ר' אשר הפסיד סכום כסף גדול באשמת מאן דהו. מצא אותו חבר מתהלך בחדר הלוך ושוב באי שקט סוער. ר' אשר ביקש ממנו שייקח אותו לשדה. מה שעשה ר' אשר בשדה; הוא זעק זעקות אימות, 'אבא, זה אתה!', שוב

• מה עם הטינה בלב? •

מי לא חווה ומי לא חווה פגיעה רגשית מפלוני?

במסכת חולין (דף פט.) מובא כך: "אמר רבי אילעאי, אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שכולם את עצמו בשעת מריבה, שנאמר (איוב כ"ו, ז) תלך אַרְץ על בְּלִי-מָה".

הספרים הקדושים מרבים לדבר על מעלת הבולם פיו בשעת מריבה. חבר שאל את ר' אשר איך מגיבים לפלוני שפגע בי, 'שומעים ושותקים' ענה ר' אשר.

אולם, האם בבלימת הפה מסיימת עבודת האדם? אם נשארת טינה בלב, מה עשינו? הרי, בראש ובראשונה פוגעת הטינה בלב הנושא אותה?

• שתיקה / שתיקה, •

• מה נכון? •

ובכן, ר' אשר מתרץ קושיא זו במכתב צ"א מ'אמרי אשר'.

במכתב צ"א כותב ר' אשר על שתי שתיקות: האחת טובה ורצויה מאד - ואחת בלתי רצויה ובלתי מועילה ואינה מרפאת כלל.

אחת - שתיקת האמונה;

מתוך הכנעת הלב, והסכמה מוחלטת לגזירות הבורא ברוך הוא.

אין מעורב בה שום שמץ של סיפוק המסכנות, אף שהכאב הוא גדול מאד, נורא ואיום.

השתיקה האחרת - מתוך ייאוש ומתוך תרעומת תמידית בלב;

השתיקה הזאת לא רק שאינה מתקנת אלא היא מאד מקלקלת, מרבה את הצער, ומגדלת את הייסורים, ושנואה היא בעיני המקום ברוך הוא.

כשאדם שותק מתוך זעם פנימי, סימן שעדיין לא עמל להבין רמזי מעלה המבקשים לעוררו, על ההכנעה, על

'אבא, זה אתה!', צעק ר' אשר, כדי להעתיק מה שקרה, מאנוש בשר ודם - לאדון כל המעשים. זוהי, 'שתיקת האמונה'!

ושוב, כך כשעתיים.

'אבא, זה אתה!', צעק ר' אשר, כדי להעתיק מה שקרה, מאנוש בשר ודם - לאדון כל המעשים.

זוהי, 'שתיקת האמונה'!

• ששה כללי בטיחות... •

איך עושים את זה למעשה? א. בלימת הפה.

ב. הכנעה בלב, 'שתיקת האמונה' -

'אבא זה אתה'.

קשה להעביר את הפגיעה מפלוני אל הקב"ה, כי את פלוני שפגע בי אני רואה ושומע ויש לו בחירה, אז מדוע הוא פגע בי? אנו שוכחים שאין אדם נוקף אצבע למטה אם לא הכריזו למעלה.

דרך הכאב של הפגיעה ה' מבקש שנכיר מי מנהל את העולם!

השמיעה את קולה המצמרר...
הוא נאלם דום. לא ידע מה לעשות עם עצמו.

הדבר הראשון שעשה הוא, כמובן, השליך את השעון ונטשו על השולחן לבל לא יחשוד שהוא שמאחורי הדלת בגניבה, חלילה!

הוא, הצדיק והתמים והישר, שהוא יגנוב?! היעלה על הדעת?!

רגע, אבל - מה הוא עושה פה? - יתהה בעל-הבית. ומשם קצרה הדרך אל התובנה הרצויה: הוא בא לגנוב!

אבטליון מוצא את עצמו אובד עצות ומלא בהרהורים שלא השקיטו את מצפון ליבו. עוד רגע קט וחשך עליו עולם יפה של כחמישה עשר שנות עבודה נפשית.

לאן יפנה? ולאן ילך?

היכן יסתתר, האם מתחת לשולחן? נו, אבל מה יהיה כאשר ישובו הקטנים ויופתעו מההפתעה הבלתי רצויה אצלם בביתם. בסלון. ועוד מתחת לשולחן. מתחת לשעון...

עד, שתוך כדי ניתור ופיזוז המחשבות בראשו - דלת עץ מקולפת שכאילו הוצנחה מול עיניו משמים, הצילה אותו ופתחה בפניו דרך מילוט צדדית ואחורית...

פרק רביעי | בהלה לחינם...

אבטליון תפס את שני רגליו ובגיחה מהירה יצא מהבית. שלם. צדיק. תמים. ישר.

שפשף את ידיו זו בזו בהנאה ובסיפוק: 'אהה, זהו. הסיפור כבר מאחורי, עברתי את זה' - התנשף עמוקות ובכבדות.

אבל, כדרכם של גנבים, כשעבר שוב במקום הגניבה, שם בסמוך לדלת הכניסה הראשית של הבית, כשכמובן שלפי פניו ה'רגועות', היה ניתן לקבוע כי מדובר בעוד עובר אורח תמים שנהנה להתבונן בגינה היפה שהושתלה מחוץ לדלת.

עצם כלשהו שהיה שם, ליד הדלת, הרס לו את ההצגה הרגועה;

לנגד עיניו נגלה מחזה שגרם לו להתפוצץ על עצמו בין השובבים הקטנים שרצו בין רגליו---

חתלתול קטן עמד שם סמוך לדלת.

קשקש בזנבו על ידיה הדלת...

לא אדם. לא מבוגר. וכמובן שלא הבעל הבית.

רק חתול. הוא זה שהציל אותו

החתול שהציל...

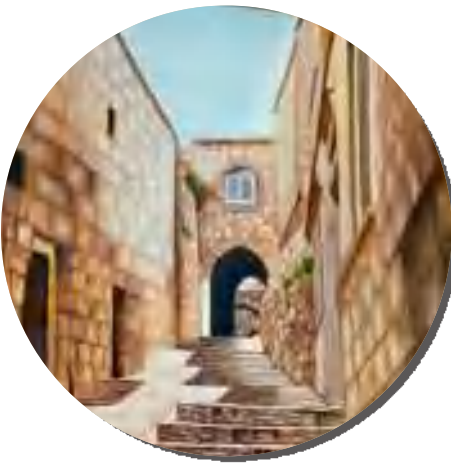
דקות הליכה, אם תרצו...).

משהו שמסוגו מוצאים פעם בחמש-עשרה שנה.

ליבו החל לפעום ולדפוק מבלי הבחנה... מלחמה עזה ניטשה בקרבו: כן - לא; גניבה - מניעה; עושק - או להישאר בצד. האם להמשיך את ההתנהגות שכבר ידועה בקרב הקהילה, או שמא לשוב על עקבותיו חמש-עשרה שנים אחורה.

אך, הוא נפל בשבי. הוא בחר באפשרות האחרונה. הנטייה לגניבה הכריעה את הכף.

ואכן, מבלי לחשוב על ימין או על שמאל, גמלה בליבו ההחלטה: נלך על זה - ונסיים זאת כמה שיותר מהר. סופי.

פרק חמישי | השעון בידיים טובות (או שלא)

בכדי להיכנס אל הכניסה הנגישה אל הבית, היה עליו להסתובב ולחוג על עקבותיו ולשוב מספר צעדים אחורה, ולאחריהם יוכל הוא להיכנס פנימה ולבזוז את אשר תאווה נפשו הכמדה.

ולאחר מספר דקות לחוצות - השעון כבר היה בידי!

אך, כמו בכל סיפור אותנטי וסוחף, משנטל את השעון והפנה את פניו לכיוון הדלת חזרה, כמו בכל הסיפורים - הידית

פרק ראשון | תמים וישר

את אבטליון (שם בדוי) - ככל הנראה, אין צורך להכיר בפניכם.

כל מאה שערים וגלילותיה מכירים את עברו - ואת דמותו, כיום. שאגב, הם שני הפכים.

אבטליון, בעברו החשוק והאפל - גנב היה. וגם כשהניא ידיו מכך, התאווה בערה בו כדליקת קוצים ביער עבות.

אך כיום? כיום הוא הצדיק והישר הכי גדול שרק יכול להיות. הוא כבר כמעט והספיק לשכוח מהמונח הנקרא 'גניבה'.

זה חמש-עשרה שנים שידי לא נטלו חפץ שאינו משתייך אליו. ללא רשות, כמובן.

ליבו כבר לא תאב אחרי הגניבות שהתרחשו אז, בשנים עברו, באופן יומיומי ולפעמים, גם פעמיים ביום.

אבל איך אמרנו, "כמעט" והספיק לשכוח מהגניבות? כמעט.

עד לאותם נצנוצי החמה - שעשתה את דרכה לשקיעתה - ביום ראשון;

כאשר פסע לאיטו בין שבילי סמטאותיה הצרות של 'מאה שערים' ופילס את דרכו בין נתיבי השכונה, נגלה לפניו חלון קטן שהיה צמוד לרצפת האבן הירושלמית.

החלונות הללו, של הבית שנמצא ברחוב נמוך יותר מהרחוב בו אתה צועד, וקירות הבית משתווים לקרקע הרחוב שמלמעלה.

משהו שבצבץ מבין התריסים, שהיו פתוחים למחצה, שבה את עיניו.

פרק שני |

נגמרה ההצגה...

הם שמו לב, כי על שולחן העץ שהוצב במרכז סלון הבית (היחידה, איך שתקראו לזה) היה מונח לתומו שעון קיר נוצץ ומבריק, מעוטר בגילופי עץ עתיק ומיושן, שעון כזה - שמסוגו לא מוצאים גם במחנה-יהודה, שאגב היה קרוב לבית 4)

יכוח קולח וסוער בין עצי היער

ציפור הנפש

כאן כבר עליתי בכמה אוקטבות, אולי מתוך רגשות וכיסופים. אולי.

"אנחנו נראה כי הרבש"ע שולח אותנו בשביל שייקח אותה מאתנו, ונעמוד בצד ונצחק לבורא – "אבא! אני יודע שזה אתה! תודה לך. תודה על כך שהבאת אותה, ותודה על כך שאתה נוטל אותה".

"יותר נכון", תיקנתי את עצמי, "תודה שאתה מחזיר אותה אליך. **היא שלך!**".

"וואו!" הוא התפעל, תוך כדי שתולש לעצמו עלה נחמד ונעים מהענף שמעליו, "זאת אומרת שאנחנו נהיה כה גדולים, עד כדי כך – שלא נצטרך אפילו לכאוב בשביל כך! יש כאב? זה כלום. זה הבורא". הוא חתם בסתמיות כזו, בפשטות כזו.

"לא, לא ידידי היקר!

טעות היא בידך." התחלנו לשוב על עקבותינו, לפי סימני חרישת הנעלים על העפר.

"המשיח לא יהפוך אותנו לכאלו אנשים גדולים, או איך אמרת מקודם – **"צדיק אלוך"** – אנחנו נישאר אותם אנשים. שום דבר לא יעזור לנו.

כשיגיע הכאב – הוא יכאב. אוהו יכאב. לא סתם.

אבל השאלה היא, כמה נסבול ממנו. הוא יכאב ויצרום ויכה, אך לא נסבול ממנו כפי שאנו סובלים כעת. לא נתייסר ממנו כל כך".

"כעת כבר השבתי את רוחי. כעת כבר הבנתי", עיניו אורו באור יקרות, "לפי דברך יוצא, שבשיא הכאבים והמשבירים – אז אנו נמליך את הבורא".

"ואם זה הבורא" השלמתי אותו, "אז באופן אינסטינקטיבי כבר לא סובלים. כבר לא כועסים על החבר.

כי הוא בכלל לא מציאות. **הוא סיבה שנרים את עינינו אל הרבש"ע.**"

"ואז" – כאן כבר הגענו שנינו לעמק השווה, סיימנו שנינו יחד בשמחה, **"אז נכנסת האמונה!"** כי כל עוד נשאר תקועים בהבנה – לא ניתן למהלך הזה לקרות ורק נעכב את הגעת המשיח!".

המחשבה הכי קרובה לליבך". נחפזתי להגיב לו.

"משהו שמונח שם עמוק עמוק בתוכו, אם זה הבנים היקירים עליהם אתה מתפלל תמיד; אם זה בני הבית היקירים; ואם זה העסק או לא משנה מה.

זוהי 'ציפור הנפש'. הבנת?"

"אוקיי", הוא אישר, "אך רק עד כאן. מה עם המשך התשובה – מה יעשה לה המשיח?" הוא היה לחוץ להבין את התשובה, על אף הרוח הנעימה שנשבה אז בינות לעצים.

"רגע, רגע" הרגעתי את רוחו החמימה למדי. "היא באה, ומנקרת ועוקרת את אותם מחשבות – לגמרי.

מהשורש!

היא פשוט מנקה ומחטיאה כול זכר למחשבות הללו ומותירה את הלב – **ריק.**

בלי שום דבר היקר לו.

לב שאיבד את מחמדו.

את היקר לו, את מה שנגע אליו – **באמת.**"

"די!" הוא קטע אות באמצע דברי, "אני לא יכול להמשיך לשמוע דברים כאלו!

באמת, נו, מה איתך? זה משיח? זה המשיח שאנו מצפים לו? למה אתה משחיר אותו? משום מה דברך לא מתאימים לי. מצטער". הוא רטן מעט.

תכל'ס, הוא צודק, לא ככה? אז הבנתי לליבו הכואב – בשביל המשיח... ועצרתי מעט.

שתקתי.

הקשבנו יחד לצלילי הרוח. ולאחר מטרים ספורים, גילינו ספסל עץ שכאילו הוצב במיוחד בשבילנו, בשביל שנינו.

תחת עץ רענן ועלים מתנדפים ונושבים ברוח, התיישבנו על הספסל המוצל, והגבתי לו על טענותיו:

"ידידי היקר! – פתחתי בחביבות. חיקיתי שניה, ואז המשכתי בקול מלא רגש – המשיח אומנם ייטול אותה מאתנו, את אותה הציפור, אך אנחנו כבר נהיה כל-כך קרובים אל הרבש"ע, כך שאנחנו נשמח אתו, עם המשיח!".

היה זה בתקופה זו, ימי בין המצרים.

נסענו שנינו, אני וחבר, 'לפעלד', להתבודד.

לאחר מספר דקות של נסיעה נעימה, החניתי את הרכב, דיממתי מנוע, נעלתי את הרכב, ו- נשאבנו יחד לשיחה סוחפת וקולחת.

"תגיד", הוא פתח תחילה. "הרי כולנו מצפים ומחכים וממתנים ומפללים ומתגעגעים לבית המקדש. אין מי שלא.

"אבל", קולו התחלף מעט, ובטון שקט הוא שאל אותי: **"מהו משיח?"** – נדרכתי.

"למי אנו מחכים, במי מדובר? בצדיק אלוך, במקובל שמימי, או בכלל, ביהודי פשוט... מי זה? **מה הוא יועיל לנו בחיים?"**

שאלה זו, שככל הנראה מעסיקה הרבה מאיתנו, ולא אחת. גם לא פעמיים. וכעת, אני עומד מולו, מבין שכעת היא שעת המבחן... עלי להראות תוצאות...

הרהרתי קמעא במשך מספר דקות על שאלתו.

בינתיים נתתי לשיחים ולקוצים שניצבו בשולי השביל, להעסיק את מוחו, עד שאני אנסר את שריקת הרוחות, את רשרוש עצי הסרק הגבוהים.

"טוב", כחכחתי בגרוני קמעא, "המשיח שלו אנו מצפים, הוא לא מלאך אלוך".

"צדיק אלוך..." – הוא תיקן אותי. "וגם לא מקובל שמימי" המשכתי.

"כדי לכלול את דמותו ואת תועלתו בעולם, נגדיר אותו כך:

משיח יעקור לך את 'ציפור הנפש'! – הנחתתי את הפצצה באוויר.

"שזאת אומרת" – השאלה הזו התבקשה, כמובן מאליו.

"זאת אומרת, שהוא יבוא אל אותה ציפור הטמונה היטב בתוכך, עמוק עמוק, ופשוט ישלוק אותה בפיניצטה מתוך ליבך."

הוא היה קצת מבולבל (כנראה גם אתה, לא?), "לפני שתמשיך לספר לי על המשיח, קודם תשטח בפני ותסביר לי מהי אותה ציפור?" שאל בבלבול עמוק.

"הציפור ההיא, היא מגיעה אל

זמן תפילה

הרבי מקאצק היה ידוע בתפילת השחרית שלו שהחלה בשעות אחר הצהריים, ומשום כך, צבר הוא מתנגדים ומתקוממים על שיטתו ודרכו.

כאשר השמיעו לפניו את הביקורת על כך, השיב בחכמתו:

"תארו לעצמכם" הוא פנה אל הנוכחים, "את הפועל בשדה. שעות העבודה עליהם הוא מקבל את שכרו, הן משעות הבוקר ועד שעות הערב. ישנם ימים בהם, משך רוב שעות העבודה, יעסוק הוא בשיוף ובנסירת חוד הקרדום עימו יקצור את התבואה, ואילו שעות קצירת התבואה בפועל – יחלו רק לקראת עזיבתו את העבודה, ולמרות זאת – יקבל הוא את מלוא השכר, כאילו עבד יום שלם!"

"כך גם אני" סיים הרבי בחביבות, "הכנת המצווה אצלי, נוטלת את רוב שעות ה'עבודה', ואילו התפילה בפועל מתחילה רק כעת, בשעות בין הערביים.

"אך בכל זאת – אני אקבל את השכר מן השמיים, כאילו התפללתי בזמן התפילה..."

'מי אתה?'

כאשר יצא הרבי מקלויזנבורג זצ"ל מביתו, נעמד על מדרגות הבית והפנה את מבטו אל הגבאי המסור אליו, ושאלו בתמימות: 'מי אתה?' – כאילו אינו מכיר הוא שזה הגבאי האישי שלו.

והגבאי, שלא ידע את נפשו מרוב בלבול והלם, השיב לרבי: 'רבי, זה אני! ר' משה.'

"ר' מוישה? איזה ר' מוישה אתם בדיוק?"

"נו, רבי, זה אני ר' מוישה הגבאי! מה קרה לכם?"

"ר' מוישה אתה אומר? מעניין... איך קראו לאביך?"

"ר' מוישה בן ר' יענקל', מה הרבי מתכוון ברצינות לשאלותיו???"

והרבי ממשיך בתמימותו ואינו יודע במי מדובר, "לא הכרתי את אביכם כנראה" – הוא השיב לגבאי.

כאן כבר פקע ההלם שאחז את ר' מוישה, והבין כי הרבי טומן בשאלתו אמרה שנונה וחריפה.

"רבי, אינני יודע מי אני!" אמר בהחלטיות ובפסקנות.

כעת כבר קיבל הרבי את תשובתו, והנהן בחיוך רחב: 'אהה, זה אתה? אז למה לא אמרתי לי קודם שזה אתה?...'!

חיבור נפשי

במזמור קל"א, פונה דוד המלך לבורא ואומר לו: 'אם לא שיויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אימו, כגמול עלי נפשי'.

כשנתבונן במילותיו, נמצא בעצם, כי דוד המלך חוזר על דבריו כשאומר

שוב 'כגמול עלי נפשי', והרי אמר לפני כן 'כגמול עלי אימו'?

הפירוש בדבריו הוא, הילד לא סתם מחובר למושג הזה שנקרא 'אמא', הוא מחובר נפשית למושג הזה. למה?

כי ברגע שהוא מתרחק מאימו, או שהיא מתרחקת ממנו – הוא מיד מרגיש זאת והוא מרגיש אבוד ברגעים אלו.

כך גם אנו, עלינו להיות ממש כאותו תינוק, שלא די בכך שהוא מכיר באימו, אלא עלינו להתחבר אל נפשו של הבורא, עלינו להתחבר אליו דרך ההבנה כי איננו יכולים לזוז בלעדיו כלל, ואז נחיה במצב זה של 'כגמול עלי אימו'!

סוף מעשה במחשבה תחילה

'טוב אחרית דבר מראשיתו' – אומר לנו שלמה המלך, הכוונה בדבריו היא: הרי בסוף, נבין כי הכאב והמעבר בו העביר אותנו הבורא – 'טוב אחרית דבר' – אנו נראה כי זה היה טוב.

לכן עדיף לנו להבין כבר בתחילת התהליך, כאשר מופיע הכאב והמשבר, כי הוא 'טוב' והוא נועד בשביל הקשר שלנו עם הבורא, או אז יהיה זה 'מראשיתו' – כבר יהיה טוב.

יו"ל בסיעתא דשמיא על ידי
מערכת "משנת רבינו"

להארות והערות, וכן לתרומות והנצחות,
ניתן ליצור קשר:

sh035702728@gmail.com

052-710-74-77

שו"ת עם הרה"ג ר' יהודה לייב פרוש שליט"א

שאלה: הציפייה בימי בין המיצרים היא, שיבוא המשיח ונתפטר מהצרות ומהכאבים.

לפי ה'דרך' איננו חפצים בסילוקם של הכאבים, יען שהם מזכירים לנו מהבורא, א"כ מהי הציפייה להתפטר מכאבים אלו?

תשובה:

א. אני מאמין

מתוך שלושה עשר עיקרי ויסודי הדת ברצוני להתמקד על היסודות של ביאת המשיח ותחיית המתים. וזה לשון הרמב"ם בעיקר השנים עשר; 'אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא'.

כעין זה נאמר בשמונה עשרה 'את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך כי לישועתך קוונו כל היום. ברוך אתה ה' מצמיח קרן ישועה'. כאשר נצרף את שני המקורות הללו – נמצא שהציפייה היומיומית לביאת המשיח, היא שמאחדת את שניהם. אך זה אינו דומה כלל לציפייה לתחיית המתים. יש את השלב בו המשיח יבוא – אך ישנו ג"כ שלב בפני עצמו – תחיית המתים.

וזה לשון הרמב"ם בעיקר השלושה עשר; 'אני מאמין באמונה שלמה שתהיה תחיית המתים בעת שיעלה רצון מאת הבורא יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים'.

ב. גאולה – תחיה

נשים לב להבדל בין העיקר באמונה לביאת המשיח – לעיקר באמונה לתחיית המתים.

האמונה בביאת המשיח זוהי אמונה יומיומית וגם לאמונה בהנהגה הרוחנית על ידי מלך מבית דוד ומזרע שלמה בלבד – אין הגבלה של זמן.

כמו כן אין היעוד של ביאת המשיח על מנת לפטור מכאבים ומצוקות, אלא

לזכות לאור של האמונה כפי שהובטח בפרשת בלק ובפרשת נצבים.

אמנם, האמונה בתחיית המתים אינו קשור למקום וזמן, אלא תהיה בעת שיעלה רצון מאת הבורא וכו' ואז נזכה לשלמות הבריאה בעולם המתוקן ויתעלה זכרו לעד.

•

ג. חיי הצדיקים

הערך המיוחד של הרמב"ם בהבנת היסוד השלושה עשר, שהוא האמונה בתחיית המתים, אין כל הסבר במהות תחיית המתים מלבד במהות האמונה, אלא שלפי הרמב"ם אנו נדרשים להיות דבוקים בקיום התורה והמצוות.

כנדרש בבראשית רבה, שגבורת תחיית המתים לצדיקים. וכן דרשו חז"ל 'רשעים בחייהם קרואים מתים', כי איך יחיו הרשעים – והם מתים אפילו בחייהם?

לעומת זאת, צדיקים במיתתם קרואים חיים הרי שמדובר במתים הנקראים צדיקים חיים על אף שנמצאים כבר בתוך קברם. והוא לכשעצמו פלא לראות את אושר ושמחת החיים בהתפעלות ותמימות.

•

ד. פרי הארץ

אמר הכותב, היסוד הנקרא תחיית המתים הרי הוא יסוד חי וקיים, כי המוות אינו מנצח את החיים.

וזה מלשונו הבהיר של ה'פרי הארץ' (פרשת קרח): עיקר מעשה האדם להוציא יקר מזולל בסוד 'ומלכותו בכל משלה', להכרית הקוצים ולבחור בחיים. בכל אשר יפנה ישכיל 'ובכל דרכיו

ידעוהו וכו'', ומי ברא אלה? הלא ה' המהווה כל הוויות ומחיה אותם, הסובב וממלא אותם וכו' ועתה למה ירע לבבו להתדבק ברע? יחליפנו וימיר אותו רע בטוב הגנוז בתוכו – שהוא חי החיים. ובזה נפש אדוניו ישוב ובעליו וכו'. עכת"ד.

מתוכן הדברים האמורים אנו למדים שאין מטרת יסודי הדת, ביאת המשיח ותחיית המתים, להתפטר מכאבים, אלא עיקר המטרה לזכות בהנהגה הרוחנית של דוד המלך וזרעו!

•

ה. מטרת הגאולה

המטרה היא לפרסם שם ה' בעולמו, הן בהנהגת הבורא והן בהנהגת הבריאה. ולכן לגבי האמונה בביאת המשיח, כיון שהאמונה הינה אחד מ"ג העיקרים, עלינו להחדיר לעצמנו יום יום, רגע רגע – 'את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח' ומתוך כך גם להחדיר את האמונה במאור החיים על תחיית המתים מתוך עיקרון שצדיקים במיתתן קרואים חיים, וכ"ש צדיקים בחייהם קרואים חיים.

להיות טופח על מנת להטפח, כמשל הידוע; אם רוצים להבחין ברטיבות של יד אחד, הסימן הוא בזה שמצליח להרטיב גם את היד השני.

בואו ונצל את ימי המיצרים בדבקות האמיתית, נחליף ונמיר את אותו רע בטוב הגנוז בתוכו וכך נגביר את ההשתוקקות לבניין בית המקדש, שיבת הארץ, כי לישועתך קוונו כל היום, אכ"ר.

ב"ר יהודה לייב פרוש

פרקי קורות דברי הימים, מעשי צדיקים שנשמעו
מכ"ק רבינו שליט"א במשנת בעל ההילולא.

ה' חוזה מלובלין' || תשעה באב - ה'תקע"ה ||

כוונתי באמת...

ה'חוזה מלובלין', היה גאון בתורה וביראה, אך לא פחות – בפנימיות ובהתבוננות על שפלותו. מנהג קבע שמר לעצמו, שלפני תחילת לימוד התורה הק', היה פותח ואומר את הפסוק: **"וְלִרְשָׁע אָמַר אֱלֹקִים מַה לָּךְ לִסְפֹּר חֲקִי?"**

והיה מוסיף מתוך אנוחה:
" – לכן מקבל אני על עצמי לעשות תשובה."

ושוב היה פונה לעצמו בלחש כשמדבר מתוך נבכי נפשו:
– "איי... יצחק יעקב בן מאטיל, כמה פעמים כבר אמרת שתעשה תשובה? אבל עד עתה – רק אמרת. אך עכשיו, רבש"ע - כוונתי באמת!"

וכה פירש בעל ה'מאור ושמש' את הנאמר בפרשת דברים:
"הוֹאִיל מִשֶּׁה בָּאָר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת" – שטרם שהתחיל משה רבינו לבאר את התורה לעם ישראל, הקדים וחזר בעצמו

בתשובה לרבש"ע, וכך נעשו דבריו כלי קיבול לדבר ה', והיו יכולים להישמע באוזני ישראל.

♦♦♦

לא טיפה אחת – לא!

בתקופתו, היו מתנגדים אשר לא העריכו את דרכו של הרבי מלובלין, ואפילו בבוא העת דיברו בקלות ראש.

פעם אמרו בלגלוג:
"ביום פטירתו של הרבי נעשה 'לחיים'!"

הגיעו הדברים לאוזני הרבי, ובפשטות וענוות חן, השיב:
"אפילו א גלעזעל וואסער (כוסית מים) לא תצליחו לשתות ביום פטירתי." וכך היה: הרבי הסתלק לבית עולמו ביום תשעה באב – יום בו כל עם ישראל שרוי באבל וצום, ואין בו 'לחיים' ואף לא מים לשתיה...

♦♦♦

המשך 'מכשרי אחוה'

ובמילים אחרות: אתה בגלות.

כי אי שם יש לך מקום, שבו אין דאגות, ואין כאבים, ואין משקל למילים פוגעניות, והנפש שלך מחפשת את המקום הזה שוב ושוב, ולא מוצאת.

והיא לא יכולה למצוא את זה, כי היא לא מחפשת את זה באזור הנכון.

אתה לא מתגעגע לקירות הזהב שלא הכרת. אתה מתגעגע למקום שהוא הכי טבעי שלך, לעז ולחדווה שבמקומו.

ובהתבוננות שלישית אתה שואל את עצמך, למה באמת אתה לא במקום שלך? מה הבעיה של הקדוש ברוך הוא לתת לך את המקום הטבעי שלך גם כאן?

ובהתבוננות רביעית אתה נזכר במה שר' אשר אמה, שכל כאב שלך הוא רק כמו 'לק', ליקוק קטן, מצערה המר של השכינה הקדושה.

ובהתבוננות החמישית אתה קולט שאין לך מושג מה זה צער השכינה.

אבל בהתבוננות השישית אתה מבין שלמרות שאין לך מושג – זה פשוט זה. כל הדמעות שאתה שופך, כל הפעמים שאתה קופא על מקומך או נבהל או נסער מרוב דאגה או מתוסכל מרוב אכזבות – זה בעצם ביטוי אחד גדול לצער של ריחוק. ועל אלה אתה בוכיה.

המשך 'מעשהו באמונה'

מהגניבה...

פרק חמישי | שלוש מסקנות

לאחר שנים, עובר שם ר' אשר, באותה הסימטא, סמוך לאותו החלון, ולאחר שסיים לרתק את החברים בסיפור זה, הסיק בפניהם:

"דעו לכם", חיוך נמסך על פניו, "יהודי זה עומד כעת בצומת דרכים, בעלת כשלושה נתיבים:

א. יאמר בליבו – אפילו חתול שומר עליי. אני שפל.
ב. יאמר – הבורא, ברחמיו, שלח לי חתול להצילני.
ג. יאמר – אם רק חתול עצר בעדי, אולי בכל זאת אפשר להמשיך..."

"רבותיי", סיים ר' אשר בנימה האופיינית לו, "כולנו פוגשים את החתול. השאלה היא – איזו דרך נבחר..."

המשך 'חכמת כדרך'

הזולת.

ה. אחרי שתיקת האמונה, סלח למי שפגע בך, כמו בפתיחה לקי"ש שעל המיטה. כך אתה משתחרר מתלות רגשית במי שפגע בך. הסליחה נאמרת בינך לבין עצמך.

ו. יש סיבה נוספת לחומרת הכעס על פלוני: כאשר ניגף אדם באבן, נופל ונחבל, איננו צועק וכועס עליה, ואילו אם

"כמה זה עולה?"...

מספרים על בת ישראל שבאה בימים, מעיה"ק ירושלים תובב"א, וכאשר נשאלה מה שלומה, הייתה משיבה: ב"ה הכול מצוין. גם כשלא הרגישה טובה. והיא הוסיפה: "וכי שילמתי להקב"ה שייתן לי יותר?"... ונראה שהדרך הבטוחה להגיע להבנה זו, היא ע"י חיי אמונה ודבקות בבורא ית"ש בכל רגע ורגע.

תהיה עבד כנעני!

הרגל זה הוא אפשרי ומענג מאד ללא קושי - אם נאמן את דברי רבינו המהרש"א במסכת עבודה זרה (יז). שם מביאה הגמ' את המשנה באבות "הו כעבדים המשמשים את הרב שלא ע"מ לקבל פרס - ולא כעבדים המשמשים ע"מ לקבל פרס".

שואל המהרש"א: הרי התורה בעצמה מבטיחה פרס - "והיה אם שמע וכו' ונתתי מטר ארצכם וכו'?"

ומסביר המהרש"א שכידוע יש הבדל בין עבד עברי לעבד כנעני; עבד כנעני - לא יכול לרכוש בעלות משל עצמו בשום אופן; אך עבד עברי - יכול, כי עליו לא נאמר "מה שקנה עבד, קנה רבו".

לכן אם יזמין האדון את שניהם לסעודה מפוארת תמורת עבודתם, ושניהם עבדו שווה בשווה ושניהם נהנים מאותם מאכלים, אך עבד עברי נהנה מאוכל של עצמו, ועבד כנעני אמנם נהנה, אך כל טעימה וטעימה היא משל האדון.

כלי לקבל פרס

אומרים חז"ל שעלינו להיות כעבד כנעני, לחיות בהבנה זו שלא מובטח לנו שכה, אך נזכור שכל שכר ושכר - בא מהקב"ה, ואל תהיו כעבד עברי המקבל פרס, כלומר שנהנה משל עצמו. כשחיים בדרך זו, זוכים לשפע רב ולחיי אמונה כל רגע ורגע בימי חיינו, ואין תלונות אלא שמחה ואושר עד בלי די!

לאיש כמעשהו, ומבטיח לנו שכר תמורת לימוד התורה"ק וקיום מצוותיה.

השקפת חיים

הסבר נפלא זה בא לשלול את השקפת רבים מאחינו היקרים, שכאשר ל"ע מתרגשת עליהם בעיה, הם מתלוננים מדוע מגיע לי בעיה כזאת בעוד שאני משתדל לקיים את מצוות ה' ככל יכולתי.

עלינו לחיות בהבנה זו שלא מובטח לנו שכר, ולזכור שכל שכר ושכר, בא מהקב"ה

תלונות מסוג אלה באות מחוסר הכרה והבנה שלא מגיע לנו כלום והקב"ה לא חייב לנו שום דבר. להיפך, עלינו להודות ולשמוח על עצם קיומנו, בריאותנו, ילדינו, פרנסתנו וכו', גם כשיש קשיים, כי כל אלה הן מתנות מה' באהבתו אותנו. ואמנם אם יש קשיים, יש להתפלל ולבקש רחמים שנזכה לקבל מאוצר מתנת חיים, אך בשום אופן לא להתלונן!

לחיות חיי אפנה

חסד? זה הרי דין!

כתוב בתהלים פרק ס"ב פסוק י"ג: "ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו". וכבר שאלו רבים, שאם הקב"ה משלם לאדם בזכות מעשיו הטובים, מדוע נחשב הדבר לחסד, והרי לכאורה מגיע לאדם ע"פ הדין - שכר טוב על קיום המצוות, כפי שהתורה מבטיחה ואין זה חסד אלא דין?

ה'חפץ חיים' מביא שני הסברים לדבר;

הוא ולא שליח

(א) ה'גר"א' אומר שיש הבדל בין תשלום שכר, ישירות ע"י הקב"ה - שאז השכר הוא בלתי מוגבל; לבין שכר שמשולם ע"י שליח שאז השכר מוגבל.

והחסד הוא 'כי אתה תשלם לאיש כמעשהו' - ולא ע"י שליח, ואז השכר הוא בלתי מוגבל. ובוודאי שזה חסד גדול, שהאדם מקבל הרבה יותר ממעשיו.

אף אחד לא חייב לך...

(ב) אנו מקבלים כמובן מאליו את העובדה שאם האדם מקיים מצוות - בוודאי מגיע לו שכר...

אך עובדה זאת, היא בעצמה חסד. כי מי הכריח, כביכול, את הקב"ה לברוא אדם ולתת לו שכר על מעשיו? הקב"ה היה יכול לברוא אותנו ולדרוש שנקיים את מצוותיו גם ללא שכר, כי הוא היוצר והוא הבעלים על גופינו ונשמותינו. אם כן, זה בוודאי חסד גדול שה' משלם

• הרה"ח אברהם פרל הי"ו •

רוח פקודות בלמון פליטת מרגלית חכמה...

#1

אנקדוטה מימי הבראשית שנחקקה בזכרון ומלווה אותך.

אומר שיש לו אנרגיות חזקות וטובות... קח את האנרגיה של המריבה, של המחלוקת ותכניס אותו לתוך ה'דרך'. ואני שואל את הרבי, בתמימותי, איזה 'דרך'?... והרבי עונה לי: את ה'דרך' שאנחנו מדברים פה יומם ולילה.

לראשונה תפסתי שיש כאן משהו שונה. נכשלתי ב'דרך' ומצאתי אותה! כשהייתי בשליחות ההיא, חודדו לי הנקודות (כמובן לפי ערכי אז), סוף המעשה הוא, שהבחור התקרב שנים לרבי קנה את הדברים והיה לי לחברותא כמה שנים בענייני ה'דרך'. סוף של הסוף? אין כאן המקום, ואולי בהזדמנויות אחרות...

אז מה עם האנקדוטה שהבטחתי? כשלמדתי בישיבה גדולה 'נזר התורה' של פעם כשהיא בשיא תפארתה כ-600 בחורים, באחד הימים נטפל אלי בחור ובנערות לשמה היה משפיל ופוגע בי במכוון לעיני כל הישיבה, לא אכביר בתיאורים אבל ממש נמאס לי, וכבר חשבתי לעבור ישיבה וכו'.

באותו יום רביעי פר' ויגש, החלטתי שאני מדבר על זה עם הרבי שליט"א אחרי השיעור בשפ"א שהיה בשיטל ברח' ראשית חכמה. ואז הרבי פותח את השיעור בדברי השפ"א "ויגש אליו יהודה" - למי ניגש? ומה אמר ליוסף משהו שלא ידע קודם לכן? הרי חזר ואמר את כל הסיפור הידוע לשניהם, אתה אמרת / אני אמרתי, וא"כ מה קרה שיוסף לא יכל להתאפק, וממה?

אלא, ביאר הרבי, שיהודה בכלל לא ניגש ליוסף, אלא "אליו" - להשי"ת וחזר לעצמו כמו בפעלד את כל הסיפור מתחילתו ועד סופו, וראה שלא מובן מה הסתבך כאן, למה הוא מציק לי? מה מפעיל אותו? וכשגילה שזה ה' - יצא מהטבע. והטבע לא יכל לעמוד לפניו ולכן לא יכול יוסף להתאפק.

אני החלטתי - או בתמימותי, או בעצלנותי - שקיבלתי את התשובה! ממש רוח הקודש נזרקה בביהמ"ד - ואני הולך לישיבה מוחלט ורגוע.

כמובן שכשהגעתי לישיבה כבר כולם עמדו מוכנים לתפילת מנחה, ואני נכנס להיכל הישיבה, וחברי ידידי מקבל את פני בפששששש... אחד ארוך, אזיל חיוורא ואני סומקא, אך אני כבר יודע את התשובה!

ובמוחזי? מתחוללת מלחמת עולם, מלחמת קיום. אני עומד בשמו"ע מרוסק אבל זקוף גאוות יחידה. אך לפני כמה רגעים קיבלתי 'דרך' חיים זה לא הוא - זה ה', הוא לא מציאות - הוא

אפשר הרבה להתרפק על ימי הבראשית של החבורה. חבורה קטנה, רבי נמרץ עם בשורה חדשה לעם...

הרבי תמיד היה אומר שיש שלושה סוגי אנשים; יש שעיקר השיח שלהם הוא, על אנשים - הם רדודים! ויש שהדיבור והשיח שלהם הוא על אירועים, חוויות וסיפורים שהיו ושאינם; אך אנשים רוחניים ואינטליגנטיים - שיחתם על נושאים ולא על אנשים או סיפורים.

לכן המחשבה הראשונה היא, מה יש מהחוויות והאנקדוטות האלו ודומיהם.

אך במחשבה שניה, אולי דווקא כאן, חשובה החוויה שמעבירה ומעצימה את עצם הדברים והיא עצמה גם הנושא; אני זוכר שבבחירתנו היינו בחורים צעירים, קבוצה מאוד קטנה עם אור על הפנים, היינו הבשורה הטובה בכל ישיבה שלמדנו, תמיד "המבקשים" חיפשו לשמוע מ'ספינקא בחור' איזה מילה, איזה נקודה.

'ספינקא בחור' היה 'כותל' לחיזוק ולמילה נכונה; לפני כל חג היה מוכן ברעיון של החג אם שפ"א; פרי הארץ; מאור עיניים; או געדאנק מהרבי. השיח היחיד - וגם מה שעניין את הבחורים זה היה רק... "עבודה". עוד נקודה, עוד הבנה, עוד גירוד בעבודה. היה אש בחבורות בביהמ"ד ובפעלדים. הרבי האציל - והחבורה קיבלה.

לבקשתכם אספר דווקא סיפור פשוט - איך אמרתם? "אנקדוטה" אחת מהזמנים ההם שנספג בי התודעה של ה'דרך'.

לפעמים דווקא סיפור פשוט וגם כזה שיש לך, עצמך, לאלפים כאלו, דווקא הוא נחרט בך משום שבו הופנם אצלך הנקודה בגידים ובוורידים. וכך הרבי היה מפרש "אין אדם עומד על דבר הלכה אלא א"כ נכשל בו" - שאין הכונה נכשל, נפל, אלא נכשל - נפגש בניסיון או התמודדות וכדומה, שאז אדם עומד על גדר ההלכה.

ותוך כדי דיבור, אני נזכר שכשהייתי בשיעור א' ישב"ק, בחור צעיר לכל דעה, היה בחור גוראי בישיבה שכנראה לא התנהגתי אליו בכפפות של משי...

והלך להלשין עלי לפני הרבי שליט"א בביתו ברח' נחמיה 4, הרבי הקשיב לו והבטיח לטפל בעניין. במוצ"ש הרבי קרא לי, ושאל אותי על הבחור שהיה גם כשרוני גדול, ואז הרבי אמר לי אם הוא כאוב ממך כ"כ, עד שבא אלי - כרבי - לדבר עליך, זה

סיבה.

מכתב ועדיין הוא שמור באמתחתי, בו הוא מבקש סליחה ומחילה, הוא לא יודע ולא מבין למה עשה לי מה שעשה, והרי לא עשית לי כלום...

וכך אני לעצמי לא פונה לשום צד (נושך שפתיים, אבל ברור! חוזר ומשנן, נחלש ומתחזק). באותו היום בערב אני מקבל

מקומות לפני פלטה

#2

שינוי תפיסה שהרבי לימד אותך - בשונה מההסתכלות הרגילה של בני אדם.

שמחיה, ולא את החיצוני כמו שנראה.

התפיסה השונה של הרבי היא, שיש מתחת לפני השטח - ויש מעל פני השטח. ובכל אירוע ומצב לחפור ולמצוא את ה'

צוילן גולה און גאולה...

#3

מה ה'דרך' מוסיפה לנו בהקשר האקטואלי?

עולם, הגלות במוח, והגאולה כמוה - במוח, השינוי בתפיסה שלך - אם לחיות בגלות או בגאולה.

ההקשר האקטואלי, בימים האלו של אבלות על חורבן הבית, ימים שמתעוררים מגלות לגאולה, מיד קופץ היסוד של הרבי שאין הבדל בן גולה לגאולה - אלא ה'א' - אלופו של

ה'דרך' פהטיפ

#4

ב"ה היום יש הרבה דרשנים שמפיצים אמונה. מהי הנקודה שה'דרך' מוסיפה?

נודע כי באו אל קרבנה, כך נוצרה דרך בים. ה'דרך' אומרת שאין 'דרך' שאתה לא יודע באמת מה ה'דרך' - זוהי ה'דרך'! יש אנשים שהם יודעים בדיוק מה הם עושים, מה הם רוצים, להיכן חותרים, וגם - מה הנכון!... ההולכים ב'דרך', תמיד 2 דרכים לפניהם. כמו ר' אליעזר הגדול שאפי' בשעת פטירתו לא ידע להיכן מוליכים אותו, "והלכת בדרכיו" - גם להשי"ת יש כביכול 'דרך', אפי' שמלך פורץ גדר, בכל זאת הקב"ה עשה לעצמו 'דרך'. וה'דרך' היא, העולם שהשי"ת רוצה להתגלות בו, והוא רוצה דרכו את ה'דרך' הלא נודעת.

תרשו לי להיכנס בכם מעט: אתם שואלים... "יש הרבה דרשנים"; "מה ה'דרך' מוסיפה", כאילו וה'דרך' זה אוסף רעיונות לשולחן שבת; דרשות מתוקות לאנשים שמבקשים תוספות.

ה'דרך' זה 'חיים'. זה 'עצם החיים'. מי שטעם את ה'דרך' ממקום העבודה "זה או לחיות - או לא לחיות". עצם המילה "מה ה'דרך' מוסיפה" סתירה לעצם המושג!...

הרבי היה אומר "השם, בים דרכך" איך אפשר לעשות 'דרך' בתוך הים? אלא, כל נתיב ימי מכסה את עצמו באופן מידי ולא

מכרה לפה

#6

לסיים: מה המסר שלך לבחורי החבורות?

המסר החשוב הוא: אנחנו במכרה זהב! נבחרנו להיות "ספינקא חסידים", תלמידי הרבי! אל תמכרו

את הרעיון בזול, אם התרפקתי מקודם על העבר, על ימי הבראשית, כשהנקודה בערה ועדיין בוערת לא צריך כלום! איך אמרו האומרים: "או שיש לך את הנקודה - או שיש לך מח חלודה".

ימך נתי...

#5

געדאנק ששמעת מהרבי ומלווה אותך ברגעים מאתגרים.

אני חושב שכבר אמרתי יותר מדי גם עבור שאלה זו...

יב